

Голова Верховної Ради України Володимир РИБАК: Укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС — найкращий стимул для широкомасштабних реформ

(Початок на 2-й стор. обкладинки).

Голова парламенту також повідомив, що 6 серпня цього року українська сторона передала на розгляд Венеціанської комісії законопроект про реформування органів прокуратури — питання, яке посідає одне з ключових місць серед рекомендацій ЄС. Попередні сигнали від Венеціанської комісії були позитивні, зазначив він, висловивши сподівання, що Верховна Рада розгляне цей законопроект іще до Вільнюського саміту.

Володимир Рибак підкреслив, що з метою сприяння розгляду окремих чутливих питань двостороннього діалогу між Україною та ЄС українська сторона надавала максимального сприяння діяльності Місії уповноважених представників Європарламенту на чолі з колишнім Президентом Польщі А. Квасневським і колишнім Головою Європарламенту П. Коксом.

Україна, за словами керівника парламенту, докладає максимальних зусиль до завершення виконання першої фази Плану дій щодо лібералізації ЄС в'їзного режиму для громадян України. «Розширення нашого безвізового діалогу є ще одним важливим пріоритетом для України у відносинах із Європейським Союзом», — зазначив він.

Володимир Рибак також відзначив активну роботу Верховної Ради та уряду України, завдяки чому схвалено майже всі законодавчі акти, необхідні для завершення виконання першої фази Плану дій. Зокрема, за його словами, йдеться про реалізацію державної антикорупційної політики та вдосконалення системи захисту персональних даних. Він також нагадав, що 22 липня Україна представила ЄС Третю доповідь про прогрес, досягнутий у виконанні першої фази Плану дій.

Голова Верховної Ради підкреслив, що Україна перебуває на завершальній стадії виконання першої фази Плану дій. «З метою переходу до його другої фази нам залишається ухвалити лише кілька законів», — сказав він і додав, що українська сторона розраховує на підтримку Євросоюзу в питанні лібералізації в'їзного режиму для наших громадян, зокрема що стосується якнайшвидшого переходу до виконання другої фази Плану дій.

Свою чергою, Голова Представництва ЄС в Україні подякував Верховній Раді України за плідну роботу з ухвалення законопроектів євроінтеграційного спрямування, які були підтримані конституційною більшістю голосів. «Це

політичний аргумент країнам — членам Євросоюзу», — сказав він.

Ян Томбінський висловив сподівання, що всі питання, пов'язані з удосконаленням виборчого законодавства та діяльності правоохоронних органів, також буде вирішено, що дасть змогу українським громадянам краще захищати свої права.

Він констатував, що «демократія вже не лише принцип, а й реаліті України».

Вітаючи проведення Національного «круглого столу» з питань європейської інтеграції, Голова Представництва ЄС в Україні запропонував проводити його засідання на регулярній основі — раз на два-чотири місяці. Проведення таких заходів, на його думку, має консолідувати всі політичні сили та громадян не тільки на політико-економічній, а й на духовній основі, а також стати «дієвим інструментом» для України та ЄС.

Ян Томбінський вважає одним із важливих питань, що їх потрібно розглянути під час роботи «круглого столу», роль громадських організацій в інформуванні щодо євроінтеграційних процесів та стратегічних цілей України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Народовладдя. Права і свободи

Учені обговорюють, як краще відтворити в проекті нової Конституції систему влади й захистити інтереси людини і громадянина

Тарас РОМАНЮК,
Микола БІЛОКОПИТОВ (фото)

Із початком осіннього політичного сезону запрацювала й Конституційна асамблея. Нагадаємо, що на останньому засіданні Конституанти (21 червня 2013 року) було прийнято за основу для опрацювання проект Концепції внесення змін до Основного Закону. Членам асамблеї дали час для опрацювання запропонованого проекту, висловлення зауважень і направлення їх для розгляду комісіями Конституційної асамблеї до 15 вересня.

Комісія з питань здійснення народовладдя 12 вересня розглянула зведені до єдиного списку з 19 пунктів відповідні зауваження та пропозиції членів Конституанти, зокрема Ігоря Коліушка, Миколи Оніщука, Всеволода Речицького, Георгія Крючкова та інших, до опрацьованого розділу.

Першу активну дискусію присвятили майбутній назві розділу проекту Основного Закону: «Народовладдя», «Безпосереднє народовладдя», «Здійснення народовладдя» тощо. Проте жоден із варіантів не задовольнив комісію. Її секретар, доктор юридичних наук, член-кореспондент Національної академії правових наук України, проректор з навчальної роботи Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Юрій Барабаш зауважив, що назва розділу напряму залежить від наповнення в ньому системи народовладдя тими чи іншими інститутами, застосування відповідних форм народовладдя тощо. Така логіка підштовхнула до ухвалення рішення про те, щоб на етапі формування концепції приділити увагу змістові поправок до розділу, а вже опісля зосередитися на визначенні оптимальної назви розділу.

Підсумком засідання комісії стало ухвалення проекту Загальної концепції внесення змін до Основного Закону в частині здійснення народовладдя. Основною новелою цього акта стали пропозиції конституційного закріплення інституту народної законодавчої ініціативи та права громадян безпосередньо висувати кандидатів у президенти чи народні депутати. Окрім того, члени комісії пропонують закріпити в Конституції положення про те, що закони, які регламентують питання виборчого права, повинні прийматися не менш ніж двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і не можуть бути змінені за рік до дня проведення виборів.

До проекту ввійшла також теза про забезпечення балансу в застосуванні форм безпосередньої та представницької демократії шляхом закріплення положення про неможливість використання референдуму для припинення діяльності сформованих на виборах державних органів. Окрім того, передбачається розширити перелік предметів обов'язкового референдуму.

Комісія ухвалила рішення закріпити в Конституції «інститут народ-

ного вето», тобто можливість народу шляхом референдуму скасовувати закони, прийняті Верховною Радою України. В Основному Законі передбачається також положення про те, що правові акти, прийняті на референдумі, є обов'язковими й не потребують затвердження іншими органами влади чи посадовими особами, а також строковий мораторій на перегляд рішень, прийнятих на всеукраїнському референдумі.

Ухвалений проект буде представлений головою Комісії з питань здійснення народовладдя Анатолієм Селівановим, постійним представником Верховної Ради України в Конституційному Суді, доктором юридичних наук, професором, для обговорення на засіданні Координаційного бюро Конституційної асамблеї.

Також було прийнято рішення про участь Анатолія Селіванова та члена комісії Ігоря Когута, голови ради громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив», у засіданні Комісії з питань прав, свобод та обов'язків людини і громадянина для спільного обговорення Концепції внесення змін до Конституції в частині прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Вони мали можливість виступити на захист своїх зауважень та пропозицій до розділу концепції, над яким працює ця комісія.

Унесення змін до статей 38, 40 Конституції України потребує доопрацювання й фіксації права громадян на участь у законодавчому процесі, – зазначив Анатолій Селіванов.

Однак в Основному Законі має бути враховано баланс індивідуальних і колективних політичних прав громадян, чітко прописано положення про те, що організації громадянського суспільства обов'язково залучаються до консультацій та публічного обговорення проектів законів і рішень з усіх найважливіших соціально-економічних, політичних та культурних питань. На думку Анатолія Селіванова, закони й інші нормативно-правові акти законодавчої та виконавчої влади, які визначають зміни у правах і обов'язках громадян, перед їх ухваленням повинні обов'язково проходити широкі консультації та публічні обговорення.

Георгій Крючков, народний депутат України третього та четвертого скликань Верховної Ради, який теж узяв участь у роботі комісії, зазна-

чив, що провідною ідеєю в розділі про права, свободи та обов'язки людини і громадянина має бути зміцнення реальних гарантій декларованих у Конституції прав і свобод, конституційні положення щодо яких мають бути нормами прямої дії.

– Проте в Конституції недостатньо сказати, що «кожен має право», потрібно чітко вказати, в якому обсязі держава гарантує реалізацію відповідного права, – зауважив він.

Ці та багато інших зауважень і пропозицій, які надійшли до Комісії з питань прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, за словами її голови Володимира Буткевича, судді Європейського суду з прав людини у відставці, доктора юридичних наук, професора, обов'язково враховуватимуть під час створення Концепції внесення змін до Конституції в частині прав людини. Він також пообіцяв і надалі запрошувати членів інших комісій та експертів з різних питань для участі в роботі комісії.

Задля підвищення рівня гласності роботи Конституанти секретар комісії Юрій Бошицький, ректор Київського університету права НАН України, кандидат юридичних наук, професор, запропонував створити сайт, за допомогою якого члени комісії та всі охочі обмінюватимуться думками та ідеями. Задум підтримали голова комісії Володимир Буткевич й інші колеги. А Михайло Шульга, заступник директора з наукових питань Інституту соціології НАН України, доктор соціологічних наук, професор, навіс дані соціологічного опитування. Лише 4,8 відсотка українців знають про роботу Конституційної асамблеї, а 23,5 відсотка – щось чули. Ці цифри промовисто свідчать про непоінформованість українського суспільства щодо роботи Конституанти.

Володимир Буткевич, повідомляючи членів комісії про попереднє засідання Координаційного бюро асамблеї, наголосив на необхідності зміцнити дисципліну членів комісії, бо багато хто не відвідує засідань, і пришвидшити темпи роботи, адже наступне засідання Конституанти, найімовірніше, відбудеться на початку листопада. Саме на ньому мають ухвалити остаточний варіант Концепції внесення змін до Конституції. Президент України Віктор Янукович хоче бачити його вже до початку роботи саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі.